

Çeşitlendirme Nedir?

Çalışma Kağıdı

Çeşitlendirme yatırımları birden fazla varlığa dağıtarak beklenen getiriyi düşürmeden portföy riskini azaltır. Daha fazla varlık = daha az oynaklık.

$$\text{Portföy Riski} = \sqrt{\sum_{i=1}^n w_i^2 \sigma_i^2 + 2 \sum_{i < j} w_i w_j \rho_{ij} \sigma_i \sigma_j}$$

w_i = Varlık i'nin ağırlığı (%)

σ_i = Varlık i'nin standart sapması (oynaklık) (%)

ρ_{ij} = Varlık i ve j arasındaki korelasyon (−1 ile +1)

n = Varlık sayısı

Sorular

1. Çeşitlendirme hangi risk türünü azaltır?

- A) Sistematik risk
- B) Sistematik olmayan risk
- C) Faiz oranı riski
- D) Enflasyon riski

2. %60 hisse (%20 oynaklık) + %40 tahvil (%8 oynaklık), −0,3 korelasyon. Yaklaşık portföy riski?

- A) %14
- B) %11
- C) %16
- D) %8

3. Yüksek korelasyonlu iki yatırım ($\rho=0,95$)?

- A) Mükemmel çeşitlendirme
- B) Kötü çeşitlendirme
- C) Sıfır risk
- D) Maksimum güvenlik

4. Neden ABD portföyüne uluslararası hisse eklersiniz?

- A) Daha yüksek getiri daima
- B) Düşük korelasyon = çeşitlendirme faydası
- C) Ek maliyet yok
- D) Basitlik

5. 10.000₺ var. 6.000₺ hisse (%20 oynaklık) + 4.000₺ tahvil (%8 oynaklık). Korelasyon −0,3. Portföy riski?

6. 1 hisse (%20 risk) vs 10 ilişkisiz hissenin portföyü. Risk kaç kat düşer?

7. Portföyünüz: %50 ABD hissesi, %30 uluslararası, %20 tahvil. ABD −%15, diğerleri +%5. Net değişim?

8. Tanımla: Çeşitlendirme nedir?

9. Tanımla: Korelasyon çeşitlendirmeyi nasıl etkiler?

10. Tanımla: Çeşitlendirme tüm riski ortadan kaldırabilir mi?

Cevap Anahtarı

1. B) Sistematik olmayan risk — Çeşitlendirme şirket/sektör-spesifik (sistematik olmayan) riski ortadan kaldırır, pazar-geniş (sistematik) riski değil.
2. B) %11 — $\sqrt{(0,36 \times 0,04 + 0,16 \times 0,0064 - 2 \times 0,24 \times 0,16)} \approx \%11,4$
3. B) Kötü çeşitlendirme — Yüksek korelasyon birlikte hareket demektir — çeşitlendirme faydası minimal.
4. B) Düşük korelasyon = çeşitlendirme faydası — Uluslararası ve ABD hisseleri genellikle bağımsız hareket eder, portföy oynaklığını azaltır.
5. Portföy Riski = $\sqrt{(0,6^2 \times 0,2^2 + 0,4^2 \times 0,08^2 + 2 \times 0,6 \times 0,4 \times (-0,3) \times 0,2 \times 0,08)} = \sqrt{(0,0144 + 0,001024 - 0,002304)} = \sqrt{0,01312} = 11,45\%$
6. 1 hisse: %20 risk 10 ilişkisiz hisse (eşit ağırlık %10): risk $\approx 20\%/\sqrt{10} \approx \%6,3$ Risk $\sim \%68$ azalır
7. Değişim = $0,5 \times (-\%15) + 0,3 \times (+\%5) + 0,2 \times 0\% = -\%7,5 + \%1,5 = -\%6$ Çeşitlendirme darbeyi hafifletir
8. Riski azaltmak için yatırımları birden fazla varlığa dağıtma, getiriye düşürmeden.
9. Düşük korelasyon = iyi çeşitlendirme. Negatif korelasyon ideal (ters hareket).
10. Hayır. Sistematik risk (pazar riski) kalır; çeşitlendirme sadece sistematik olmayan riski ortadan kaldırır.

Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.